

ЛІТАРАТУРА:

1. Асіпчук, А. М. Беларуская мова. Прафесійная лексіка / А. М. Асіпчук, В. В. Маршэўская, А. С. Садоўская [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: http://ebooks.grsu.by/bel_mova_pro_leks/lektsyya-3-bilingvizm-i-mo-naya-interferentsyia.htm. – Дата доступу: 25.10.2017.
2. Беларуская мова ў небяспецы [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://harodniaspring.org/be/news/7114>. – Дата доступу: 25.10.2017.
3. Хто знішчае беларускую мову? [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: http://novychas.by/hramadstva/chto_znishcaje_bielaruskiju_movu/. – Дата доступу: 25.10.2017.

НАРОДНАЕ СВЯТА ВЯСНЫ

УА «Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»

Вараноўская В.І., студэнтка 4 курса медыка-псіхалагічнага факультэта

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Варанец В.І.

У даўнія часы ў нашай весцы была традыцыя гукання вясны. Свята было на пачатку вясны. На гэтае свята гаспадыні пяклі «жаўрукоў». Гэта мучны выраб з посняга цеста. Так як гуканне вясны супадала з Вялікім постом, вясковыя жанчыны старанна прыбіралі каля дамоў, бялілі ў хаце печы і столі. Самыя прыбіраліся чыста і па-святочнаму. Убор жанчын складаўся з вышыванай сарочкі, спадніцы, якая была пашыта ў дробную складку. Абавязкова павінен быў прысутнічаць фартух. Ён таксама быў белы, па нізе ішлі прышытыя каляровыя стужкі. Лічылася, што чым больш такіх стужак, тым больш заможнейшая была жанчына ці дзяўчына. І таксама на жанчынах былі завязаны белыя хустачкі.

У такім убранні жанчыны збіраліся на грудачку каля каплічкі. Тады яшчэ ў нашай весцы не было царквы. Жанчыны размяшчаліся па крузе, сядзелі і спявалі заклікальныя песні. На жаль, мая бабуля не помніць гэтых песен. А прабабкі, якая была актыўнай удзельніцай і вядомай спявачкай у вёсцы, ужо даўно няма. Бабуля памятае некалькі радкоў песні, якая была любімай у яе мамы.

Гэта песня называецца «Пасею гурочкі». Вось некалькі слоў гэтай песні:

Пасею гурочкі
Нізка над вадою.
Сама буду паліваці
Дробнаю слязою
Расціце, гурочкі, чатыры лісточкі,
Не бачыла міленькага
Чатыры гадочкі.

Далей бабуля толькі помніць сэнс гэтай песні. Чатыры гадочкі – гэта той час, які служылі хлопцы ў арміі.

Хлопец вярнуўся з арміі. Усе яго выйшлі сустракаць. А дзяўчына не змайгла падысці, таму што побач стаяла маці.

Вось такое ў нашай вёсцы было цікавае мерапрыемства, гуканне вясны. Каб можна было хоць на адну хвіліну вярнуцца ў той час і пабачыць усю гэтую прыгажосць. На жаль, гэта не магчыма. І зараз нам неабходна берагчы нашу спадчыну. Не забываць, адкуль мы родам. Берагчы нашых бабуль, якія з'яўляюцца носьбітамі старой даўніны.

КУПАЛЬСКІЯ МАТЫВЫ

УА «Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»

Гадлеўская В.Ю., студэнтка 4 курса педыятрычнага факультэта

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Варанец В.І.

Беларусь мае шмат агульных традыцый і абрадаў са сваімі славянскімі суседзямі. Сярод самых вядомых: Каляды, Масленіца, "Гуканне вясны", Юр'еў дзень, Купалле.

Купалле – старажытнае народнае земляробчае свята, звязана з летнім сонцастаяннем. Адзначаецца ў самую кароткую ноч з 21 на 22 чэрвеня. У Юліянскім календары адбыўся зрух на 6 ліпеня паводле Грыгарыянскага календара, і цяпер часта Купалле адзначаюць у гэты дзень, хоць час летняга сонцастаяння не залежыць ад зрухаў календара.

Слова «купала», як і «Купалле», мае некалькі трактовак. Найбольш пашыраная – ад старажытнаславянскага «купец» (гарэць).

Свята характарызавалася комплексам абрадаў, павер'яў, любоўнай і аграрнай варажбой. Яшчэ днём дзяўчаты збіралі купальскія зёлкі, бо, як лічылася, мелі асаблівую лекавую моц. Частку іх пакідалі на лекі, на спажыванне ў ежу, некаторыя ўтыкалі ў сцены хаты і хлява, з іншых плялі вянкi для купальскага гуляння. Цэнтральнае месца ў абрадах і гульнях займала купальскае вогнішча. Купальскія агні, верагодна, увасаблялі сонца і надзяляліся сілай даваць ураджай і праганяць смерць. Да купальскага вогнішча рыхтаваліся загадзя. Па ўсіх дварах збіралі старыя непатрэбныя рэчы і вывозілі іх на выбранае для ўрачыстасці месца (узлесак, паляну, высокі бераг ракі), дзе яны пазней спальваліся. У старажытнасці купальскі агонь распальвалі трэннем кавалкаў дрэва адзін аб адзін, адначасова ўздымалі на высокім шасце прамасленае драўлянае кола (магчыма, сімвал сонца), якое потым падпальвалі. Пры агні гатавалі абрадавую вячэру: яешню, верашчаку, кулагу, варэнікі. Вакол агню вадзілі карагоды, спявалі купальскія песні. Праз вогнішча хлопцы і дзяўчаты скакалі парамі, што было звязана з ачышчальнай магіяй і з рытуалам,